

Spiraea betulifolia & *S. japonica*

– Resultaten Euro-trial

H. Wischmann

De Euro-trial laagblijvende *Spiraea* was opgeplant in negen landen: België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, IJsland, Nederland, Oostenrijk en het Verenigd Koninkrijk. In Dendroflora Nr. 58 – 2022 is een uitgebreid keuringsrapport gepubliceerd van deze keuring in Nederland. In het nu volgende keuringsrapport staan de resultaten en conclusies van de gehele Euro-trial centraal.

Herman Grootendorst schreef in Dendroflora nr. 13-14 (1977) een keuringsrapport naar aanleiding van de keuring van *Spiraea* in de periode 1972-1976. Harry van de Laar schreef in Dendroflora nr. 30 (1993) een artikel over de toen bekende cultivars van *Spiraea japonica*. Gebleken is dat *Spiraea* een uiterst bruikbare heester is voor diverse gebruikstypen. *Spiraea* is een belangrijke plant in de openbare ruimte. Vooral als bodembedekker en in plantvakken wordt deze plant veelvuldig gebruikt.

Aanleiding

In 2014 werd tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Euro-trial deelnemers in Finland door de Finse vertegenwoordigers voorgesteld een Euro-trial “laagblijvende *Spiraea*” op te zetten. Dit sortiment is uitstekend winterhard, waardoor alle participanten in het Euro-trials project zouden

kunnen deelnemen. Daarbij zijn het veel toegepaste planten met een hoge sier- en gebruikswaarde. De focus moest liggen op planthoogte, bodembedekking, ziektegevoeligheid, winterhardheid en gevoeligheid voor nachtvorst. Omdat de voorbereidingen voor de Euro-trial *Physocarpus* toen al in een vrij vergevorderd stadium waren is de Euro-trial “laagblijvende *Spiraea*” enkele jaren uitgesteld.

In 2016 hebben de mensen van het Finse proefstation LUKE de planten verzameld. De oorspronkelijke lijst werd aangevuld met 10 cultivars vanuit Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland. In 2017 zijn de planten in Finland gestekt en in 2018 naar alle deelnemende organisaties verzonden.

Spiraea betulifolia 'Tracy' (DOUBLE PLAY BIG BANG)
(FOTO: RH)

Euro-trial *Spiraea* - East Ruston Old Vicarage, Verenigd Koninkrijk
(FOTO: RH)

Aan deze Euro-trial namen de volgende organisaties deel:

- Proefcentrum voor Sierteelt (PCS), Destelbergen, België
- Landwirtschaftskammer Schleswig Holstein, Ellerhoop, Duitsland
- LUKE, Piikkiö, Finland
- Arexhor/Astredhor, Rville-aux-Chênes, Frankrijk
- Teagasc, Ashtown, Ierland
- Agriculture University of Iceland, Hvanneyri, IJsland
- KVBC, Boskoop, Nederland
- Höhere Bundeslehr- und Forschungsanstalt für Gartenbau (HBLFA), Wenen, Oostenrijk
- Royal Horticultural Society (RHS), Wisley, Verenigd Koninkrijk

De planten werden bij de verschillende organisaties opgeplant, met uitzondering van Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. In Duitsland werden de planten op twee locaties opgeplant. In Noord-Duitsland in de kwekerij van Landwirtschaftskammer Schleswig Holstein in Ellerhoop en in Zuid-Duitsland in de Weihenstephaner Garten in Freising (bij München). In het Verenigd Koninkrijk werd de keuringscollectie niet in de RHS Wisley Garden opgeplant, maar in East Ruston Old Vicarage, nabij Stalham in Norfolk. De planten zijn in de jaren 2020, 2021 en 2022 beoordeeld.

Opplant Euro-trial

Alle locaties ontvingen vijf planten per cultivar. Vier planten werden steeds als blok van 1 m² geplant en de vijfde plant werd afzonderlijk als solitair geplant. Op deze manier kon worden gemeten hoe snel vier planten 1 m² meter zouden vullen.

LOCATIES OPPLANT EURO-TRIAL LAAGBLIJVENDE SPIRAEA

Locatie	USDA	Grondsoort	pH	Jaarlijkse neerslag
BELGIË PCS, Destelbergen	8b	grove zandgrond	5,5	810 mm
DUITSLAND Gartenbauzentrum der Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein, Ellerhoop	7b	leemrijke zandgrond	5,9	790 mm
Hochschule Weihenstephan-Triesdorf, Weihenstephaner Garten, Freising	6a	zwarte leemgrond	7,1	780 mm
FINLAND LUKE, Piikkiö	4a	humushoudende, morenerijke zandgrond	6,6	450 mm
FRANKRIJK Station AREXHOR Grand Est, Rville-aux-Chênes	6	leemhoudende kalkrijke zandgrond	6-7	850 mm
IERLAND Kildalton Agricultural College, Piltown, Co Kilkenny	8b	fijne leemgrond	6,5	775 mm
IJSLAND Agricultural University of Iceland, Hvanneyri	6b	bruin andosol	6,0	850 mm
NEDERLAND Arie Rijkart, Boskoop	8b	veen	5	950 mm
OOSTENRIJK HBLFA, Schönbrunn, Wenen	7b	leemrijke zandgrond	7,2	590 mm
VERENIGD KONINKRIJK East Ruston Old Vicarage	9a	zandige leemgrond	7,0	630 mm

Sortiment

Oorspronkelijk richtte deze Euro-trial zich op de lager groeiende cultivars van *Spiraea*. Dit is later door de KVBC vernauwd tot een keuring van cultivars van *S. betulifolia* en *S. japonica* en hybriden van deze wilde soorten. In de oorspronkelijke opplant stonden ook verschillende wilde soorten. De planten stonden in de keuring als referentie, maar vanwege het van nature variabele karakter van wilde soorten, is het bij de KVBC de gewoonte deze niet met sterren te bekronen. In de andere landen werden de wilde soorten wel beoordeeld.

Ook was er één cultivar van *S. watsoniana* vanuit Finland naar de deelnemende organisaties gestuurd. Deze Finse cultivar, 'Kruunu' is een iets opgaand groeiende cultivar en zeker geen bodembedekker. De plant is in het geheel niet te vergelijken met de cultivars van *S. betulifolia* en *S. japonica*, waarop in Nederland werd besloten deze buiten de keuring te houden. 'Kruunu' werd in de andere landen wel beoordeeld.

Tijdens de keuringen bleek dat er geen verschillen te zien waren tussen de planten die opgeplant stonden als *S. betulifolia* en *S. betulifolia* 'Tor'. Nadere identificatie wees uit dat het allemaal 'Tor' was.

Euro-trial *Spiraea* - Boskoop, Nederland
(FOTO: RH)

Spiraea japonica 'Lilly'
(FOTO: RH)

Uitgezonderd in België en Finland, zijn op alle opplantlocaties de planten van *S. japonica* 'Bullata' in het eerste seizoen al doodgegaan. Beoordelingen uit deze landen ontbreken dan ook en in België en Finland kreeg deze cultivar een o.

De planten die in de keuring opgeplant stonden als *S. japonica* 'Goldflame' bleken 'Firelight' te zijn. 'Firelight' loopt met roder schot uit in het voorjaar en heeft veel minder last van terugloop naar groenbladige twijgen dan 'Goldflame'. De beoordelingen die dus voor de niet-soortechte 'Goldflame' werden gedaan, komen toe aan 'Firelight'.

Vergelijking van de resultaten

Hoewel sommige landen andere uitingen van waardering hebben, worden de waarderingen bij de Euro-trials steeds in waardesterren uitgedrukt:

*** = uitstekend

** = zeer goed

* = goed

s = voor speciale doeleinden

o = kan vervallen

(nb) = niet beoordeeld

België

In België is slechts één cultivar gewaardeerd met 3 sterren, te weten *S. betulifolia* 'Island'. Verder werden in België 20 wilde soorten en cultivars gewaardeerd met 2 sterren, 10 met 1 ster en drie met een s. Acht wilde soorten en cultivars kregen een o.

Duitsland

In de Duitse keuringen zijn zes cultivars met 3 sterren bekroond. Dit zijn *S. decumbens* en de volgende cultivars van *S. japonica*: 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST), 'Lilly', 'Little Princess', 'SMNSJMFR' (DOUBLE PLAY RED) en 'Walbuma' (WALBERTON'S MAGIC CARPET). 16 wilde soorten en cultivars zijn in Duitsland met 2 sterren bekroond en 11 met 1 ster. Er zijn geen cultivars met een s beoordeeld, maar zeven wilde soorten en cultivars kregen een o.

Finland

In Finland zijn acht wilde soorten en cultivars bekroond met 3 sterren. Dit zijn *S. betulifolia* 'Tor Gold', *S. densiflora*, de cultivars van *S. japonica*:

Spiraea japonica 'Little Princess'
(FOTO: RH)

'Anthony Waterer' (Sapho clone), 'Little Princess', 'Manon', 'SMNSJMFR' (DOUBLE PLAY RED) en 'Walbuma' (WALBERTON'S MAGIC CARPET) en de hybride *S. 'Tracy'* (DOUBLE PLAY BIG BANG). *Spiraea betulifolia* is een plant die van nature in het hoge noorden groeit. Derhalve was de verwachting dat deze cultivars in Finland hoge ogen zouden gooien. Maar slechts één cultivar van *S. betulifolia* is in Finland bekroond met 3 sterren. 25 wilde soorten en cultivars zijn gewaardeerd met 2 sterren en zes met 1 ster. Geen enkele cultivar heeft een s gekregen en slechts drie wilde soorten en cultivars kregen een o.

Frankrijk

De algehele conclusie in Frankrijk is dat er geen slechte cultivars in de opplant stonden. Anderzijds werd geen enkele cultivar in Frankrijk bekroond met 3 sterren. De overige cultivars kregen dus 1 of 2 sterren. In totaal zijn 27 wilde soorten en cultivars gewaardeerd met 2 sterren en 14 met 1 ster.

Ierland

In Ierland zijn zes cultivars met 3 sterren gewaardeerd. Dit zijn *S. japonica*: 'Albiflora', 'Eirikur Rauði', 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST), 'Oddi' en 'Óli' en de hybride *S. 'Tracy'* (DOUBLE PLAY BIG BANG). Verder heeft Ierland acht wilde soorten en cultivars gewaardeerd met 2 sterren en vier met 1 ster. Er zijn geen cultivars met een s gewaardeerd en 23 wilde soorten en cultivars zijn met een o beoordeeld.

IJsland

IJsland heeft zes wilde soorten en cultivars gewaardeerd met 3 sterren. Dit zijn *S. betulifolia* 'Island' en 'Tor', *S. japonica* 'Eirikur Rauði', 'Lilly' en 'Manon' en *S. miyabei*. Verder zijn er in IJsland 11 wilde soorten en cultivars gewaardeerd met 2 sterren en acht wilde soorten en cultivars met 1 ster. In IJsland werden geen cultivars met een s beoordeeld en 15 wilde soorten en cultivars zijn gewaardeerd met een o.

Euro-trial *Spiraea* - Hvanneyri, IJsland
(FOTO: SH)

Spiraea japonica 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST)
(FOTO: VP)

Euro-trial *Spiraea* - Wenen, Oostenrijk
(FOTO: TR)

Nederland

Zoals aangegeven zijn in dit overzicht alleen de cultivars meegenomen die oorspronkelijk vanuit Finland naar de deelnemende organisaties zijn gestuurd. Wat de Nederlandse keuring betreft, staan hier dus minder cultivars in dan er in totaal in Nederland werden beoordeeld (zie Dendroflora Nr. 58-2022, pag. 72-105).

In de Euro-trial zijn in Nederland zes cultivars met 3 sterren gewaardeerd. Dit zijn *S. betulifolia* 'Island', 'Lumikki', 'Tor' en 'Tor Gold' en *S. japonica* 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST) en 'Little Princess'. Opvallend is dat er vier cultivars van *S. betulifolia* de hoogste waardering kregen. Zeven cultivars zijn bekroond met twee sterren en acht met 1 ster. Verder heeft geen enkele cultivar een s gekregen en zijn er 13 met een o gewaardeerd.

Oostenrijk

In Oostenrijk zijn slechts twee cultivars met 3 sterren gewaardeerd: *S. japonica* 'Little Princess' en 'Walbuma' (WALBERTON'S MAGIC CARPET). Negen wilde soorten en cultivars zijn met 2 sterren gewaardeerd en 20 met 1 ster. Vijf cultivars hebben een s gekregen en eveneens vijf wilde soorten en cultivars zijn met een o gewaardeerd.

Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk zijn twee cultivars

met 3 sterren bekroond: *S. betulifolia* 'Tor Gold' en *S. 'Tracy'* (DOUBLE PLAY BIG BANG). Opvallend genoeg zijn dit beide geen cultivars van *S. japonica*. Eveneens opvallend is dat de beide hoogst gewaardeerde cultivars geelbladig zijn. 11 wilde soorten en cultivars zijn met 2 sterren gewaardeerd en 19 met 1 ster. Geen enkele cultivar is met een s gewaardeerd en negen wilde soorten en cultivars kregen een o.

Conclusies

In totaal zijn er 423 sterren toegekend waarbij Finland (69) de meeste en Ierland (36) de minste sterren toekende. De cultivar met in totaal de meeste sterren is *Spiraea* 'Tracy' (DOUBLE PLAY BIG BANG) met 21 sterren; drie keer 3 sterren en zes keer 2 sterren. Uniek is dat het hier een geelbladige cultivar betreft.

S. japonica 'Manon' volgt op de tweede plaats met 20 sterren met twee keer 3 sterren en zeven keer 2 sterren. Gedeeld derde met 19 sterren zijn de cultivars *S. betulifolia* 'Island' met drie keer 3 sterren, vier keer 2 sterren en twee keer 1 ster, *S. japonica* 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST) met drie keer 3 sterren, vier keer 2 sterren en twee keer 1 ster, *S. japonica* 'Lilly' met twee keer 3 sterren, zes keer 2 sterren en één keer 1 ster en *S. japonica* 'Little Princess' met vier keer 3 sterren, drie keer 2 sterren, één keer 1 ster en één keer een o).

Spiraea betulifolia 'Island'
(FOTO: RH)

Spiraea japonica 'Tracy' (DOUBLE PLAY BIG BANG)
(FOTO: RH)

Uit de resultaten blijkt dat vier cultivars als minste beoordeeld zijn. Dit zijn de cultivars *S. japonica* 'Candlelight', 'Crispa', 'Minspiz07' (ZEN'SPIRIT GOLD) en de hybride *S. 'Margaritae'*. Opvallend is dat 'Minspiz07' (ZEN'SPIRIT GOLD) in Finland 2 sterren krijgt en in het Verenigd Koninkrijk 1 ster, maar in de overige landen niet verder komt dan vier keer een o en twee keer een s (België en Oostenrijk).

Het hoogste gemiddelde aantal sterren werd gegeven in Finland. Gemiddeld kreeg iedere cultivar 2 sterren. Het laagste gemiddelde werd gegeven door Ierland, waar de cultivars gemiddeld 1 ster kregen. In Finland werd het hoogste aantal cultivars met 3 sterren gewaardeerd, zeven stuks, gevolgd door Ierland en Nederland met zes. Het aantal cultivars met twee sterren loopt sterk uiteen. Van 25 cultivars in Frankrijk tot zeven in Ierland, Nederland en Oostenrijk. Opvallend is dat alleen België (3) en Oostenrijk (4) cultivars met een s hebben gewaardeerd. Verder is er een groot verschil in het aantal beoordelingen met een o. In Ierland werden 18 cultivars met een o beoordeeld, terwijl in Frankrijk geen enkele cultivar een o kreeg.

SUMMARY

In Dendroflora Nr. 58, the Dutch trials report on Spiraea (low-growing species and cultivars) was published. This trial was part of a Euro-trial. Now that the participating countries have finalized their results, this second article summarises these results.

Spiraea has been a very popular choice for use in gardens and public spaces for many years. Not undeservedly so. The attractive flowers and leaves give them a high ornamental value and in mass plantings they make an effective ground cover.

*In 2016, 44 species and cultivars were collected by LUKE in Piikkiö, Finland. These were propagated by cuttings in 2017 and sent to participating countries in autumn 2018. In 2020, 2021 and 2022 the plants were assessed for ornamental and utility value at the following locations: Destelbergen, Belgium (PCS), Ellerhoop, Germany (Landwirtschaftskammer Schleswig Holstein) and Freising, Germany (Weihestephaner Garten), Piikkiö, Finland (LUKE), Rorville-aux-Chênes, France (Arexhor/Astredhor), Ashtown, Ireland (Teagasc), Hvanneyri, Iceland (Agriculture University of Iceland), Boskoop, Netherlands (KVBC), Vienna, Austria (HBLFA) and East Ruston Old Vicagare, United Kingdom (RHS). The overall highest rated cultivar is *Spiraea* 'Tracy' (DOUBLE PLAY BIG BANG), followed by *S. japonica* 'Manon'. A split third place is for *S. betulifolia* 'Island', *S. japonica* 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST), *S. japonica* 'Lilly' and *S. japonica* 'Little Princess'.*

**S. japonica* 'Candlelight', 'Crispa', 'Minspiz07' (ZEN'SPIRIT GOLD) and the hybrid *S. 'Margaritae'* received the overall lowest ratings.*

*The author discusses the conclusions of the Euro-trial of low-growing *Spiraea* species and cultivars and compares the differences between the results in the participating countries.*

EURO-TRIAL SPIRAEA

(LAAGGROEIENDE SOORTEN EN CULTIVARS)

									
Spiraea betulifolia	**	**		**	o	*	(nb)	*	
Spiraea betulifolia 'Gauti'	*	**	**	*	o	*	o	*	*
Spiraea betulifolia 'Island'	***	**	**	**	*	***	***	*	**
Spiraea betulifolia 'Lumikki'	*	**	*	*	o	o	***	o	*
Spiraea betulifolia 'Tor'	**	**	**	**	o	***	***	*	**
Spiraea betulifolia 'Tor Gold'	**	*	***	**	o	**	***	*	***
Spiraea betulifolia var. aemiliana	*	*	**	*	o	*	(nb)	*	o
Spiraea decumbens	o	***	**	*	o	o	(nb)	**	*
Spiraea densiflora	**	**	***	**	o	**	(nb)	**	*
Spiraea hayatana	o		o	*	o	o	(nb)	o	*
Spiraea japonica 'Albiflora'	*	**	**	**	***	o	**	*	**
Spiraea japonica 'Anthony Waterer'	*	**	**	**	o	o	*	**	*
Spiraea japonica 'Anthony Waterer' (Sapho Clone)	o	**	***	**	o	o	*	**	*
Spiraea japonica 'Bullata' ⁽¹⁾	o		o						
Spiraea japonica 'Candlelight'	*	*	**	*	o	o	o	S	*
Spiraea japonica 'Crispa'	o	**	**	*	o	o	o	S	o
Spiraea japonica 'Dart's Pinkie'	**	o	o	**	**	*	o	o	**
Spiraea japonica 'Eiríkur Rauði'	**	*	*	**	***	***	*	*	**
Spiraea japonica 'Firelight'	o	*	*	**	o	*	*	*	o
Spiraea japonica 'Froebelii'	**	**	**	**	**	**	*	o	o
Spiraea japonica 'Galen' (DOUBLE PLAY ARTIST)	**	***	**	**	***	**	***	*	*
Spiraea japonica 'Golden Princess'	*	**	**	**	o	*	**	*	*
Spiraea japonica 'Goldflame' ⁽²⁾									
Spiraea japonica 'Goldmound'	**	**	**	*	o	*	o	*	*

EURO-TRIAL SPIRAEA

(LAAGGROEIENDE SOORTEN EN CULTIVARS)

									
Spiraea japonica 'Lilly'	**	***	**	**	**	***	**	**	*
Spiraea japonica 'Little Princess'	**	***	***	**	o	**	***	***	*
Spiraea japonica 'Manon'	**	**	***	**	**	***	**	**	**
Spiraea japonica 'Marjatta'	*	*	*	**	*	**	o	*	o
Spiraea japonica 'Minspiz02' (ZEN'SPIRIT CARAMEL)	S	*	**	*	o	**	o	*	o
Spiraea japonica 'Minspiz07' (ZEN'SPIRIT GOLD)	S	o	**	**	o	o	o	S	*
Spiraea japonica 'Neon Flash'	o	**	**	**	**	o	o	**	o
Spiraea japonica 'Newport Dwarf'	S	*	**	**	o	**	*	S	*
Spiraea japonica 'Oddi'	**	o	**	**	***	*	o	*	*
Spiraea japonica 'Odensala'	**	o	*	*	*		*	*	*
Spiraea japonica 'Óli'	**	o	**	**	***	**	o	*	o
Spiraea japonica 'SMNSJMFR' (DOUBLE PLAY RED)	**	***	***	**	**	o	**	**	*
Spiraea japonica 'Walbuma' (WALBERTON'S MAGIC CARPET)	**	***	***	**	o	o	**	***	**
Spiraea japonica 'White Gold'	o	*	**	*	o	o	o	*	**
Spiraea 'Lonspi' (SPARKLING CHAMPAGNE)	**	**	**	**	**	*	*	*	**
Spiraea 'Margaritae'	*	o	*	*	*	o	o	o	**
Spiraea miyabei	**	o	**	*	**	***	(nb)	*	**
Spiraea stevenii	**	*	**	**	o	**	(nb)	*	o
Spiraea 'Tracy' (DOUBLE PLAY BIG BANG)	**	**	***	**	***	**	**	**	***
Spiraea watsoniana 'Kruunu'	*	*	**	*	o	o	(nb)	S	*

(1) Uitgezonderd in België en Finland overal dood gegaan (2) Bleek niet soortecht; zie 'Firelight'